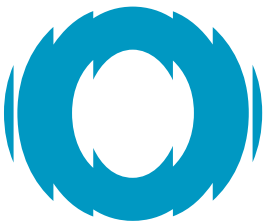

OPERA BALLET
VLAANDEREN

FALL

Sidi Larbi Cherkaoui

SEIZOEN 2020-2021
ARTISTIEK DIRECTEUR
JAN VANDENHOUWE

FALL

Oorspronkelijke productie
Opera Ballet Vlaanderen
Première Gent, 22 oktober 2015

OPERA ANTWERPEN

wo 9, do 10, vr 11 juni om 20:00u

Duur van de voorstelling:
45 min. zonder pauze

FALL

CHOREOGRAFIE

Sidi Larbi Cherkaoui

MUZIEK

Arvo Pärt

MUZIKALE LEIDING

Alejo Pérez

SCENOGRAFIE EN LICHTONTWERP

Fabiana Piccioli, Sander Loonen

KOSTUUMONTWERP

Kimie Nakano

OORSPRONKELIJKE ASSISTENTIE

CHOREOGRAFIE

Jason Kittelberger, Acacia Schachte

INSTUDERING

Joëlle Auspert, Gabor Kapin, Olivier Patey

ORKEST

Symfonisch Orkest Opera Ballet Vlaanderen
(opname 24 april 2021)

FALL

DANSERS OPERA BALLET VLAANDEREN

Zoë Ashe-Browne, Clàudia Gil Cabús,
Morgana Cappellari, Anaïs De Caster (10/6),
Karlijn Dedroog, Nini de Vet, Lara Fransen,
Zoe Hollinshead, Laurine Muccioli,
Ruka Nakagawa, Nancy Osbaldeston,
Ester Pérez (10/6), Nicha Rodboon,
Astrid Tinel, Shelby Williams, Nicola Wills

Viktor Banka, Tiemen Bormans,
Claudio Cangialosi, Giovanni D'agati,
Brent Daneels, Daniel Domenech,
Hector Ferrer, Joseph Kudra, Philippe Lens,
Morgan Lugo, Taichi Sakai, Aaron Shaw,
Shane Urton, James Waddell,
Lateef Williams

Fratres for violin and piano (1977, 1980)

Kristie Su (viool), Jef Smits (piano)

Orient & Occident for string orchestra (2000)

Fratres for string orchestra and percussion
(1977, 1991)

Spiegel im Spiegel for viola and piano (1978)

Béatrice Derolez (altviool), Jef Smits (piano)

* De werken *Fratres for string orchestra and percussion*;
Fratres for violin and piano; *Orient & Occident for string*
orchestra en *Spiegel im Spiegel for viola and piano*
van Arvo Pärt kwamen tot stand in samenwerking met
Universal Edition AG Vienna vertegenwoordigd door
Auteursbureau ALMO

Voor biografieën van de kunstenaars:
zie operaballet.be

VEERKRACHT EN TOENADERING IN SIDI LARBI CHERKAOUI'S *FALL*

IN GESPREK MET DE CHOREOGRAAF

Fall is een werk op muziek van de Estse componist Arvo Pärt (°1935). Deze meester van het spirituele minimalisme ontwikkelde vanuit mystieke ervaringen een eigen klanktaal die hij *tinnabuli* noemde, naar het Latijnse woord voor klokjes. De basis van deze muziek berust op eenvoudige drieklanken en daarvan afgeleide diatonische melodielijnen. Door de meditatieve sfeer die Pärts universum ademt, wordt een tijdloosheid en eeuwigheid opgeroepen. De eenvoud binnen complexe structuren, die Pärt als rust omschrijft, inspireerde Sidi Larbi Cherkaoui tot het creëren van vloeiende bewegingen waarin nooit een halte zit. Cherkaoui ontwikkelt cycli van vallen, opstaan en herrijzen, waarin de menselijke veerkracht centraal staat die uiteindelijk verandering teweeg kan brengen.

Fall was in de herfst van 2015 je eerste creatie voor Opera Ballet Vlaanderen. Hoe voelt het om dit werk na zes jaar opnieuw op de planken te brengen?

Fall betekent voor mij ook een terugblik. Toen we vorig jaar het 50-jarig bestaan van het balletgezelschap vierden, moesten we midden in het seizoen stoppen. Dit stuk nu opnieuw met zo'n grote groep dansers te kunnen brengen, voelt aan als een *full circle*. Het is interessant om de evolutie te zien bij de dansers. Ze hadden een bepaalde identiteit en die is nu geëvolueerd door

talrijke invloeden. Dansers zijn als sponzen: ze absorberen indrukken, bewegingspatronen en choreografische stijlen. Terwijl vroeger nog meer de nadruk lag op de fysieke uitdaging, ligt die nu eerder op het spirituele. Er is veel meer ruimte gegroeid voor de eigen interpretatie van de beweging door elk van hen.

Hoe vertaalt zich die benadering in *Fall*?

In dit werk is de natuurlijkheid van de beweging, ondanks de complexiteit van de choreografie, heel belangrijk. Tijdens het creatieproces wilde ik dat de dansers zich zouden laten meevoeren door de muziek, dat ze de energielijnen zouden volgen die aanwezig zijn in de ruimte. Het thema afsluiten is erg aanwezig in de dans, net zoals in het seizoen de herfst, maar steeds met een aanzetten, een belofte naar iets nieuws. Daarin ligt de veerkracht.

Arvo Pärt noemde zijn muziek troostend. Zie jij dat eveneens in *Fall*?

Het afgelopen anderhalf jaar is er erg veel verlies geweest en mensen werden geconfronteerd met een gevoel van isolement. *Fall* is een poging tot toenadering, naar de toeschouwers toe, maar eveneens naar de dansers – heel tastend en voorzichtig en tegelijk ambitieus. De uitdrukingskracht van de voorstelling ligt in de cyclische bewegingstaal, de moeilijke evenwichten en de vele spiralen. Die vormen een grote uitdaging voor de dansers, maar ze voeren

de complexiteit uit op een wijze waardoor ze één worden met de beweging zelf.

Voor de laatste sequentie in het stuk creëerde je op Pärts meditatieve en introverte *Spiegel im Spiegel* een erg dynamische en virtuose groepschoreografie. Vanwaar die keuze?

Deze eindsequentie bestaat uit fractalen (een meetkundige figuur die zelfgelijkend is, dat wil zeggen opgebouwd is uit delen die min of meer gelijkvormig zijn met de figuur zelf, red.). Kleine trio's vermenigvuldigen zich tot in het oneindige waardoor je het gevoel krijgt als toeschouwer dat de dansers met elkaar in verbinding zijn. Van een kleine nucleus tot de grote groep. Ik hou ervan die verwevenheid weer te geven, zoals in een Brugs tapijt. Het gaat me erom een complexere individualiteit te tonen, een meerstemmigheid zonder gezamenlijke patronen te verliezen. Muziek kan heel dwingend werken. Arvo Pärts composities suggereren daarentegen een richting die op veel verschillende wijzen benaderd kan worden. Voor mij was de collectiviteit als insteek erg belangrijk. Ik wou aantonen hoe deze muziek nazindert en gelaagder werkt dan ze zich voordoet. Ze brengt gedachten teweeg die erg emotioneel geladen zijn. Ik hou ervan om binnen dat minimalisme een grootse, architecturale structuur te bouwen.

Wanneer je creaties hernomen worden, kies je er vaak voor om ze in meer of mindere mate te herwerken. Dit keer ben je erg dicht bij de oorspronkelijke choreografie gebleven?

Ik heb er altijd veel plezier aan beleefd om bepaalde stukken te herwerken: zowel

choreografisch, als qua muziek en soms zelfs de hele structuur. Bij *Fall* had ik die behoefte veel minder. De choreografie kende amper aanpassingen sinds ik ze maakte in 2015. De nieuwe opname met ons orkest onder leiding van Alejo Pérez gaf ons wel de mogelijkheid opnieuw te luisteren. De tempoverschillen spoorden ons aan om de choreografie hier en daar aan te passen, maar dat zijn erg kleine en subtiele veranderingen.

Bijna onmerkbaar ook is dat in de laatste sequentie de helft van de vrouwen geen pointes meer draagt. Toch blijft die opwaartse energie behouden.

Het ballet van het Grand Théâtre de Genève bracht *Fall* vorig seizoen. In dat gezelschap wordt niet op pointes gedanst, en dus werd deze voorstelling aangepast voor hen. Technisch gezien was dat eigenlijk veel moeilijker voor de dansers, de choreografie was namelijk op pointes gebouwd. Ik vond het enorm boeiend om te zien hoe de kracht van de voorstelling dezelfde kon blijven. Daarom koos ik er ook voor om voor deze reeks voorstellingen in Antwerpen de dialoog tussen de vrouwen met en zonder pointes aan te gaan. In de natuur zien we iets gelijkaardigs: vaak zijn patronen dezelfde maar is de vorm anders. Elke boom groeit anders. Verschillen zijn er om gevierd te worden en er zijn rituelen nodig waar die verschillen kunnen samenkomen. *Fall* is voor mij zo'n plek waar dat gebeurt.

opgetekend door Koen Bollen

FALL

SYMFONISCH ORKEST
OPERA BALLETT
VLAANDEREN

VIOOLI

Kristie Su, *concertmeester*
Katelijne Vinkerooye
Blanca Stella Parra Arbealez
Selma Selleslags
Alwin Wauters
Marjan Gils
Sarah Loubry
Lidiia Kocharyan
Inge Hermans
Freek Ruysschaert

VIOOL II

Fabrice Dambrin
Reinilde Leyers
Chihiro Yamamoto
Se-Yun Lee
Lucia Marica
Mikolaj Türschmid
Justyna Miller
Jakub Miller

ALTVIOOL

Béatrice Derolez
Regina Beukes
Traudi Helmberger
Peter Hogerheijde
Metodi Poumpalov
Luc Fierens

CELLO

Jadranka Gasparovic
Hans-Ludwig Becker
Jan Van Passen
Christoph Gerlach
Thomas Frühauf

CONTRABAS

Aykut Dursen
Johan Leyers
Emanuel Oliveira
José Reyes

SLAGWERK

Roel Vanderspikken

PIANO

Jef Smits

PRODUCTIE
OPERA BALLETT
VLAANDEREN

MANAGER BALLETT

Stephan Laks

VOORSTELLINGSLEIDING
/ REPETITOR

Priit Kripson

VOORSTELLINGSLEIDING
/ PIANOREPETITOR

Dirk Van Oerle

PIANOREPETITOR

Albina Skvirskaja

DRAMATURGIE

Koen Bollen

TECHNISCH
PRODUCTIELEIDER

Merel Schoonen

TONEELMEESTER

Thomas Verachtert
Kris Willems

MEDEWERKER WELZIJN
EN VEILIGHEID

Sébastien Tassin

ASSISTENT VAN DE
ARTISTIEK LEIDER,
CONTRACTBEHEER

Cindy Bogaert

COÖRDINATOR
PLANNING BALLETT

Veerle Francke

BALLETTINSPICIËNT

Steven Verachtert

ASSISTENTIE ONTHAAL,
PLANNING EN
PRODUCTIE

Tom de Jager

TOURING

Voor informatie mbt touring
en verkoop

Ilka De Wilde
idewilde@operaballet.be

FALL

TECHNISCH TEAM

Mieke Vanderhaeghen a.i.

TECHNISCH ONTWERP

Fabian Luyten

PODIUMTECHNIEK

Gino Jacobs
Guy Peeters
Eddy De Meyere
Marc Alen
Ricardo Cevallos
Thomas Debondt
Nathalie Janssens
Johan Louwette
Bjorn Petry
Asmara Purba
Koen Vanaeken,
Stefaan Van Akoleyen

TECHNISCHE PLANNING
EN ONDERSTEUNING

Franky De Winne

HOOFDAUDIO / VIDEO/
LICHT / SPECIAL EFFECTS

Glen D'haenens

VERANTWOORDELIJKE
AUDIO

Jonathan Baltussen
Bart Schram

VERANTWOORDELIJKE
LICHT

Marc Thiron

LICHT

Laurens Claas
Tom Van Goethem
Fabienne Rammeloo

KOSTUUM

Cees Janssens
Els Mommaerts
Kostuumateliers OBV

KLEDERS

Lize Veraghtert
Inge Van Den Bogaert
Trees Veraghtert

KAP & GRIME

Shary Van Den Eynde

SAMENSTELLING EN REDACTIE

Koen Bollen en Ilse Degryse

GRAFISCH ONTWERP

Lodewijk Joye

V.U.

Opera Ballet Vlaanderen

Wim Van Bree

Van Ertbornstraat 8

2018 Antwerpen

Alle rechthebbenden die menen aan deze uitgave aanspraken te kunnen ontleneren, worden verzocht contact op te nemen met de uitgever

Vlaamse
overheid

STAD ANTWERPEN

gent
GHEESBO
GENTSE STAD
of Middel

hoofdpartner

nationale
loterij
MEER DAN SPELEN

mediapartners

Klara

De Standaard